

Bilal Bař

Doç. Dr., Diyanet İşleri Başkanlığı Houston Din Hizmetleri Atařesi

bilal.bas@diyanet.gov.tr & <https://orcid.org/0000-0003-0866-3186>

Koskoca bir 2020'nin neredeyse tamamını Pandemi gündemiyle bitirdik. Dünyanın ve bizlerin düzeni sarsıldı ve zorunlu değişime uğradı. Hiç kimse bu zorunlu değişimin sadece bir virüsün işi olduğunu düşünmüyor; nitekim görünür ve görünmez pek çok aktörün bir şekilde bu gündemi sürekli sıcak tutmak için gayret ettikleri gözlerden kaçmıyor. Neticede üniversitelerimiz öğrencisiz, kütüphanelerimiz araştırmacısız kaldı. Dijital yaşam hayatın tümünü kuşatıverdi. Doksanlı yıllarda ortaya çıktığında hoş âmedîn'lerle karşılanan küreselleşme gerçekliğinin, "küresel bir köy" olmanın getirdiği konforun kötü bir yüzünün de olabileceğini hepimiz görmüş olduk. Eskiden aylar sürecek yolculukları saatlere indiren uçakların insan ve eşya ile birlikte virüs de taşıyabildiklerini deneyimleyerek görmüş olduk.

Tüm dünya dinlerinin mensupları mabetlerinden

We have spent almost the entire 2020 with the one and only agenda of Pandemic. The order of the World and our lives shattered and went through a compulsory change. No one believes that this compulsory change is the work of a virus only, for it is almost impossible to overlook the fact that many seen and unseen actors are trying their best to keep this agenda alive. As a result, our universities and libraries are deserted and quiet, and a digital lifestyle suddenly became the standard. Globalization, which had been welcomed in the 1990s as the comforts of being a "global village," made the fortunate happy. Now we saw the negative side of these comforts. The planes which take people from one corner of the World to the other in a matter of hours can also spread the virus to wherever they fly.

As the temples of the World's religions became deserted, there began a competition for creating

mahrum kalınca “uzaktan” ve “sosyal mesafeli” din eğitimi ve din hizmetleri sunabilmek için yaratıcılık yarışına girdiler. Kiliseler “drive-thru” (arabaya servis) ayinler yaptılar. Müslümanlar da bayramları arabaya servis kutladılar. Covid-19 virüsüne karşı geliştirilen aşuların uygulanmaya başladığı şu günlerde bir taraftan bu afetin biteceği ve normal hayata tamamen döneceği umutları artarken, diğer taraftan buna benzer yeni virüslerin çıkacağı ve toplumlar üzerinde katastrofik etkilerini tecrübe ettiğimiz kapanmaların tekrar yaşanabileceği konuşuluyor.

Tüm bu şartlara rağmen dergimizin dördüncü sayısı çok değerli dört makale ve bir araştırma notuyla yine dopdolu bir şekilde sizlere ulaşıyor. Prof.Dr. Fuat Aydın 16. asırda Osmanlı sarayında yüksek rütbelerde hizmet etmiş Endülüs kökenli bir Yahudi mühtedi olan Abdüsselam el-Mühtedî el-Muhammedî'nin hayatını ve Yahudiliğe karşı kaleme aldığı *Risaletü'l Hadiye* isimli reddiyeyi inceleyen kapsamlı bir araştırma makalesi ile karşımıza çıkıyor. Talha Fortacı'nın makalesi İsveçli bir bilim adamı, filozof, teolog ve mistik olan Emanuel Swedenborg'un (1688-1772) Cennet ve Cehennem hakkındaki mistik görüşlerini konu ediniyor. Fortacı'ya göre özellikle dünya hayatına bakışı, günahlar vb.

the most efficient ways of providing religious services and education. Churches provided “drive-thru” services, mosques organized curbside or drive-thru celebration for eids. As we see the first vaccination efforts to begin, we are in mixed feelings. Whereas the hopes rise high that these vaccines would soon bring our lives back to normal, the media insistently keep spreading the fear that the Covid-19 is only the first of pandemic viruses and that others are coming.

Despite all of these unfavorable circumstances, our fourth issue is coming out with four valuable essays and a short research note. Professor Fuat Aydın studies the life of an Andalusian Jewish convert of the 16th century, Abdüsselam el Mühtedî el-Muhammedî and his *Risâlat al-hâdiyâh*, a polemic against Judaism. The polemic is not published and in manuscript form and still awaits a critical edition. Talha Fortacı studies Emanuel Swedenborg's (1688-1772) mystical views on Heaven and Hell. Fortacı argues that as his views on cardinal issues such as worldly life and sins differed from that of the church in his days, the theologian is somewhat understudied and could not receive the scholarly attention as much as he deserves. However, his personality and views are precious and deserve scrutiny. Professor Ahmet Güç and Ekrem

konularda zamanının kilisesinden farklı fikirleri olduğundan dolayı biraz gözardı edilmiş olsa da, aslında Swedenborg, üzerinde derin araştırmalar yapılmayı hak eden bir mistiktir. Prof.Dr. Ahmet Güç ve Ekrem Sert'in birlikte kaleme aldıkları makalede, 1952'deki devrimden Arap Baharı'na kadar geçen dönemde Mısır Kıpti Kilisesi'nin devletle inişli çıkışlı münasebetleri ele alınıyor. Son makalemizi kaleme alan Hatice Kübra Baktemur ise III. Mabet Hareketi adlı fundamentalist oluşumun ortaya çıkışını ve gelişimini ele alıyor. Bilindiği gibi geleneksel Yahudi inancında Mabet'in tekrar inşa edilmesi Tanrı eliyle ve Mesih zamanında gerçekleşecektir. Ancak bu fundamentalist oluşum, geliştirdikleri yeni teolojiyle bu konuda Yahudilerin katkısının gerektiğini iddia ediyor ve giderek daha fazla Yahudiyi de bu konuda ikna etmiş görünüyor. Doç.Dr. Yasin Meral ise Natanel ben Feyyûmî (ö. 1165) adlı Yemenli bir Yahudi aliminin *Bustânu'l-Ukûl* isimli eserini ve onun Hz. Muhammed'le ilgili görüşlerini ele alan kısa bir araştırma notu ile sayımıza katkıda bulunuyor. Feyyûmî'nin öne çıkan özelliği, Yahudi âlimlerinin çoğunluğunun aksine, Hz. Muhammed'in peygamberliğini kabul etmesidir.

Bir sonraki sayıda sağlık ve afiyet içinde görüşmek ümidiyle...

Sert are co-authors of the third article focusing on the relations between the Egyptian Coptic Church and Egyptian governments from the revolution of 1952 to the Arab Spring. The last essay by Hatice Kübra Baktemur deals with the rise and development of the Third Temple Movement. This fundamentalist Jewish organization aims to destroy the Islamic heritage and build the Third Temple in its place on the Temple Mount in Jerusalem. Although the traditional view for the rebuilding of the Temple awaits the Messiah for its miraculous construction on the Temple Mount, the members of this movement reject God's miraculous intervention in history, affirming instead that salvation will be realized by human hands. They seem to get more and more support every day from among Jewish people. In his short research note, Associate Professor Yasin Meral focuses on Natanel ben Feyyûmî (d. 1165), a Yemenite Jewish Scholar, and his book *Bustânu'l-Ukûl* where he expresses his views on Islam. Contrary to most Jewish scholars of the Middle Ages, Feyyûmî represents an interesting example for his positive views on the Prophet Muhammad. In his opinion, he was a real prophet but sent only for the Arabs.

Hope to see you in the next issue with good health and well-being...